loginius tyrimus atliko LVA laboratorijos vedėjas prof. L. Daugnora). Aptiktų puodų šukių išorė smarkiai grublėta, molio masėje yra stambiai grūsto granito priemaiša, vidus lygintas. Pakraštėliai neišreikšti, briauna užapvalinta. Puodai buvę prasto degimo, trapūs. Rastą keramiką galima datuoti I tūkst. Stulpaviečių ar kitų pastatų pėdsakų tyrinėtose vietose nerasta, duobėse aptikti tik smulkūs degto molio tinko gabalėliai. Ariamos žemės sluoksnyje rasta tradicinės ir žiestos keramikos, datuojamos XVIII–XIX a. Lyginant su ankstesniais tyrinėjimais radinių labai negausu, atrodo, kad čia buvo papėdės gyvenvietės R pakraštys.

Kasdamas duobę automobilio remontui sklypo 32 savininkas rado 3 žmonių palaikų liekanas. Buvo atlikta jau iškastos perkasos fiksacija (perkasa 39). Duobės viršuje gulėjo 2 akmenys, panašūs į rankines trinamąsias girnas. Pirmasis akmuo buvo 68x32x25 cm dydžio, antras mažesnis – 22x19x19 cm (1 pav.). Abiejų akmenų paviršiai visiškai plokšti, nutrinti. Duobėje po jais rastos 3 palaikų liekanos – vieno suaugusio, vieno paauglio ar vaiko ir vaiko kaukolių dalys, skeleto kaulų fragmentai. Gali būti, kad palaikai buvo išarti tarybiniais metais ir užkasti duobėje lauko pakraštyje, šalia natūralaus šlaito. Prie palaidojimo rastos grublėtos keramikos puodų sienelių šukės, tačiau lieka neaišku, ar jos užkastos kartu su palaikų liekanomis, nes šiuos radinius surinko pastato ir sklypo savininkas, o ne archeologas, kuris atvyko vėliau.

The settlement at the foot of the Jaučakiai hill fort site

The excavations, begun in 2001 at the site of the settlement at the foot of the Jaučakiai hill fort site (Kaunas District), were continued in 2008 with the excavation of 161.5 m^2 in plot 42. Fragments of the settlement's cultural layer survived only in pits dug into the sterile soil and filled with humus mixed with sand that frequently contained small particles of charred wood particles. The pits contained sherds of pottery with rough surfaces and livestock bones. In digging a pit in plot 32, a likely secondary burial with parts of the skeletons of three individuals: an adult, an adolescent, and a child with two stones similar to a saddle quern (Fig. 1) placed on top, were found by chance. Sherds of ceramic pots with rough surfaces were also found in the pit with the burials, but it is not clear whether they found their way into the pit at the same time as the remains.

Gintautas Vėlius,
Olegas Fediajevas

Ambraziūnų piliakalnis

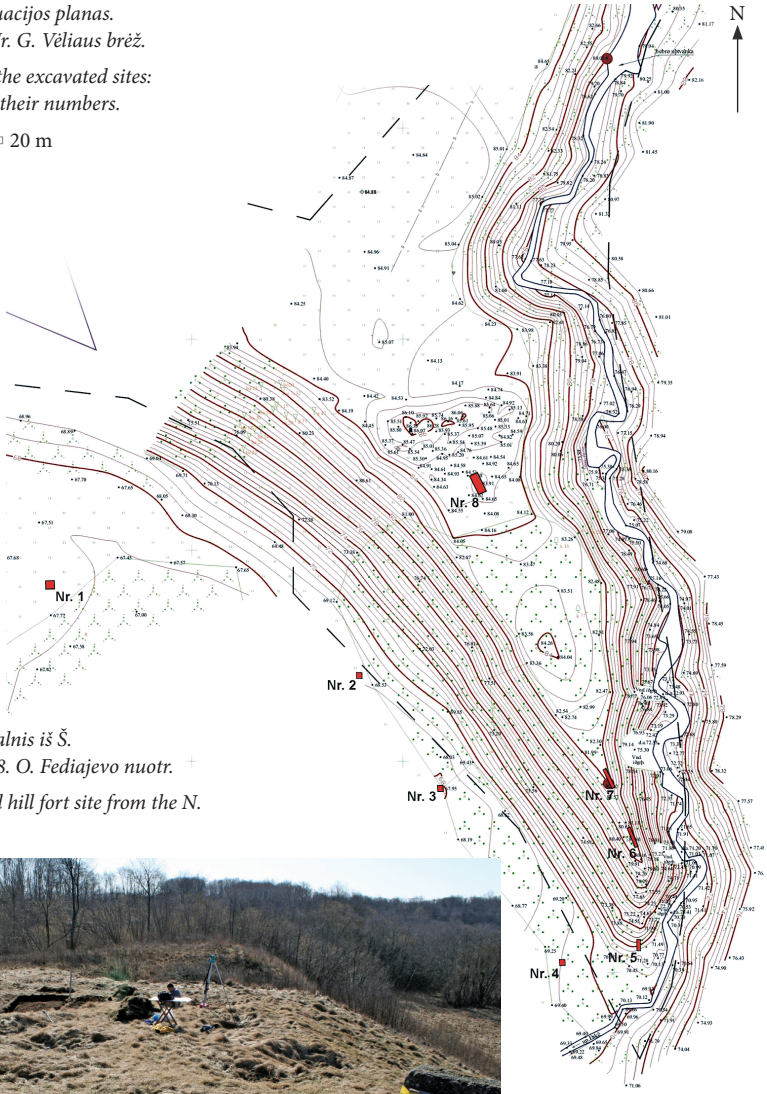
Ambraziūnų piliakalnis (A353P) (Kėdainių r., Krakių sen.) įrengtas Šušvės ir Šakės upelių santakoje esančiame iškyšulyje. Didžioji piliakalnio aikštelės dalis nuplauta, išlikęs tik siauras (nuo 1–2 iki 13 m pločio) jos ruožas. Į Š nuo piliakalnio yra priešpilis, kurio Š dalyje supiltas 1–1,5 m aukščio pylimas. Tiek pylimą, tiek priešpilį labai apardė iškasti bulviarūsiai. Piliakalnis iki 2008 m. buvo tik žvalgytas.

2008 m. rudenį rengiant Ambraziūnų piliakalnio konservavimo ir pritaikymo lankymui darbų projektą, buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai būsimųjų takų, laiptų, aikštelės įrengimo vietose. Piliakalnio PV papėdėje būsimosios automobilių stovėjimo aikštelės vietoje ištirtas vienas 2x2 m dy-

1 pav. Tyrinėtų vietų situacijos planas.
1 – tyrinėti plotai ir jų Nr. G. Vėliaus brėž.

Fig. 1. Situation plan of the excavated sites:
1 – excavated areas and their numbers.

– 1 0 20 m

2 pav. Priešpilis ir piliakalnis iš Š.
Matyti tiriama perkasa 8. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 2. The outworks and hill fort site from the N.
Open trench 8 is visible.

džio šurfas, būsimojo pėsčiųjų tako vietoje – trys 1x1 m dydžio šurfai (1 pav.). Kultūrinio sluoksnio neaptikta. Jeigu jis čia anksčiau ir buvo, tai pavasario potvynių metu nuplautas.

Būsimųjų laiptų iš P į piliakalnio aikštelę ir tako joje vietoje iškastas vienas 1x3 m dydžio šurfas ir dvi 1x5 m dydžio perkasos. Kultūrinio sluoksnio pėdsakų neužfiksuota, kadangi beveik visa aikštelė nuplauta – tyrimai vykdyti išlikusioje siauroje, vos 1–3 m pločio aikštelės V dalyje. Dar viena 2x5 m dydžio perkasa ištirta bulviarūsių apardytame priešpilyje (2 pav.). Perkasa parinkta apie 3 m skersmens ir iki 2,5 m gylio duobės vietoje. Buvusios duobės užpilde rastos šešios XVIII–XIX a. keramikos, iš vidaus dengtos rusva glazūra, šukės. Jokių piliakalnio gyvavimo laikotarpio radinių neaptikta.

Iš viso 2008 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų metu Ambraziūnų piliakalnyje ištirtas 30 m^2 plotas, aiškesnio kultūrinio sluoksnio nerasta. Jis gali būti išlikęs aikštelės Š dalyje ir tarp aikštelės ir priešpilio buvusiame griovyje, taip pat apardytame priešpilyje, todėl šioje teritorijoje įrengiant takus būtini papildomi archeologiniai tyrinėjimai. Nesant radinių, piliakalnio chronologija nenustatyta.

Ambraziūnai hill fort site

Five test pits and three trenches (a total area of 30 m^2) (Figs. 1–2) were excavated at the Ambraziūnai hill fort site located on a projection at the confluence of the rivers Šušvė and Šakė (Kėdainiai District), but no clear cultural layer was found. The hill fort site has been severely eroded by the rivers and its chronology is uncertain.

Gintautas Vėlius

Buivydų piliakalnis ir papėdės gyvenvietė

Buivydų piliakalnis su papėdės gyvenviete (A1240KP) yra Vilniaus r., Dūkštos kairiajame krante. Piliakalnis įrengtas raguvos gale, aikštelė trapecijos formos, 42x21 m dydžio, smailėjanti Š link. Jos P gale supiltas 5 m aukščio, 15 m pločio pylimas, už kurio iškastas 15 m pločio, 0,5 m gylio griovys plokščiu dugnu. Už jo supiltas 3 m aukščio, 8 m pločio antras pylimas, kurio išorinis 1,2 m aukščio šlaitas leidžiasi į 25 m ilgio, 1,2 m pločio, 0,6 m gylio antrą griovį. Už jo supiltas trečias 0,3 m aukščio, 3,5 m pločio pylimas. Piliakalnio šlaitai statūs, 25–40 m aukščio, stipriai erodavę. Archeologų piliakalnis niekada netyrinėtas.

Buivydų piliakalnį numatoma tvarkyti, pritaikyti lankytojams, įrengti pėsčiųjų takus, laiptus, informacinę lentą. Taip pat planuojama panaikinti kelis dabar esančius takelius, galinčius sukelti šlaitų eroziją. Visų šių būsimų darbų vietose ir buvo atlikti archeologiniai tyrinėjimai.

Menamoje piliakalnio papėdės gyvenvietėje ištirtas šurfas 1 (2x2 m) bei perkasos 2 ir 8 (2x10 ir 2x6 m). Terasoje, esančioje tarp pirmojo (didžiausio) piliakalnio pylimo ir R šlaito, tyrinėta perkasa 3 (2x10 m). Piliakalnio aikštelėje ištirtos vietos šalia R šlaito, pylimo papėdėje bei Š iškyšulyje, atitinkamai perkasos 4 (2x10 m), 5 (2x10 m) ir 6 (2x8 m). Perkasa 7 (2x10 m) iškasta tarp pirmojo ir antrojo pylimų, greta V šlaito, esamo takelio vietoje. Šurfas 2 (1x2 m) kastas piliakalnio aikštelės V šlaite, tikintis aptikti nuslinkusį kultūrinį sluoksnį. Taigi iš viso archeologiškai ištirta 10 vietų (1 pav.), kas sudaro 154 m^2.